

ADVOCATEN OVER HUN TAAL

De eerste twee afleveringen van 'recht & krom', waarin Ewoud Sanders de advocatentaal leest en bespreekt (Advocatenblad 2003-2 en -4), hebben de nodige reflexen opgeroepen. Hier volgen de (ingekorte) reacties.

OUDERWETS

Het doet me plezier dat u in het komende jaar een column in ons clubblaadje zult verzorgen (...). Nog meer plezier doet het mij dat u in uw eerste bijdrage meteen een van mijn grootste ergernissen bij de kop pakt: het verstofte taalgebruik van veel juristen.

Waarom klampen niet alleen advocaten en rechters, maar zelfs rechtenstudenten zich met zo'n hardnekkigheid aan die ouderwetse uitdrukkingen vast? Men gebruikt oude modellen; men denkt dat het zo hoort

(en conducteur een kaartjesknijptang, advocaat en rechter hebben 'mitsdien', 'deswege' en 'weshalve'); gemakzucht en onzekerheid spelen een rol; men wil indruk maken. Als advocaten en rechters er een eer in zouden stellen om helder en begrijpelijk te schrijven voor, laten we zeggen, de gemiddelde lezer van *de Volkskrant* dan zou het met 'mitsdien' en aanverwante narigheid spoedig zijn gedaan.

(J.A.H. Blom, advocaat in Amsterdam)

FUNCTIES

Zonder afbreuk te willen doen aan het belang dat in ieder geval degene tot wie je je richt tot begrip van het geschrevene kan komen, wil ik toch opmerken dat de vraag wie het 'publiek' is terzake van het geschrevene niet zonder belang is. De realiteit levert als gegeven op dat de taal meer functies heeft dan in uw uitgangspunt [dat je moet proberen dat de meeste mensen je begrijpen, red.] is vermeld.

(Martin Mons, advocaat te Den Haag)

IMPONEREN

Advocaten gebruiken graag moeilijke woorden om hun cliënten te imponeren. De cliënt is leek. Een leek is soms meer onder de indruk van plechtige moeilijke taal, die hij niet begrijpt, dan van gewone taal. Pitlo wees hier al op in zijn nawoord bij Het systeem.

Ook de aanhef confrère is al een voorbeeld van ouderwets plechtig taalgebruik. Het knappe aan mr. J.C.M. Leijten, emeritus professor te Nijmegen en oud-A-G bij de

HR, is dat hij in zijn conclusies bij de HR altijd zo gewoon bleef formuleren. Ook casuatiedadvocaat mr. R.T.R.F. Carli legt in gewone taal glashelder uit waarom het hof het verkeerd heeft gedaan (*RvdW* 2001, nr. 14).
(E.J. Moll, advocaat te Doetinchem)

KLAROENSTOOT

De heer Sanders steekt de gek met juridische gereedschappen als de termen 'mitsdien – deswege – weshalve – metterwoon'. Kan de heer Sanders deze woorden vervangen door andere woorden doch dan ook wel telkens in één woord en met dezelfde klankrijkdom? Dan is hij een taalgenie. En het woord 'mitsdien' is als een klaroenstoot om de aanval te beginnen.

Mag ik Sanders confronteren met de term 'gehengen en gedogen'? Vooral in kortge-

ding-procedures – vergeef mij: voorzieningenprocedures – zeer in zwang omdat de term duidelijk en klaar weergeeft waartoe de gedaagde veroordeeld wordt. De term stamt uit de Middeleeuwen maar is zeker nog niet versleten.

'Moge U Edelachtbare behagen... ' wekt de spotlust op. De rechter begrijpt heus wel dat hij met fluweel omfloerst wordt gesommeerd recht te doen omdat hij daartoe verplicht en daartoe aangesteld is. Maar advocaten zijn voor alles hoofs. Het gaat niet aan

om met een sommatie des rechters de rechtszaal binnen te vallen. Eerbiedig buigend lispelt de rechtsbezorger charmant: 'Moge het u behagen recht te doen'.

Moge de columnist doorgaan met zijn kritiek. Het doet de balie de waarde van dit onmisbare culturele erfgoed beseffen. Hoe meer het waardevolle wordt bespot, des te dierbaarder het wordt.

(mr. L. van Heijningen, advocaat te Den Haag)

GRUWEN

Het lijkt mij wenselijk toe dat u geen verdere bijdragen van Ewoud Sanders meer plaatst en afstand neemt van hetgeen hij reeds in ons blad geschreven heeft. Het is juist jammer als (en dat) enigermate antieke woorden en uitdrukkingen zoals mitsdien, deswege, weshalve, metterwoon en 't Welk doende enzovoorts, verdwijnen. Aan deze wat antie-

ke woorden in de rechtstaal stoort niemand zich, integendeel, men verwacht die in min of meer officiële stukken. Als ik tegenwoordig in een dagvaarding het houterige 'die woonplaats kiest op het kantoor van mr X' lees, in plaats van het vertrouwde 'domicilie kiezende ten kantore van mr X', dan gruw ik daarvan.

'EdelAchtbare Kantonrechter' is onzin. Alsof

er ook niet-EdelAchtbare Kantonrechters zijn. 'EdelAchtbare Heer Kantonrechter' (met 'Heer' of 'Vrouw' ertussen in dus) is vergelijkbaar met 'geachte Heer Notaris'. Een beetje erg beleefd maar juist daarom mogelijk op zijn plaats.

(Santen, advocaat te Amsterdam)